

ECT aktualitātes: 2025. gada augusts

A. Lielās palātas nolēmumi

Pārskata periodā nav pieņemti.

B. Būtiskākie palātu nolēmumi

1. [Kroi and Noçka v. Albania](#)

Pieteikums Nr. 84056/17, 2025. gada 26. augusts

ECT secina, ka Albānija ir pārkāpusi personas tiesības uz objektīvu tiesu konstitucionālās tiesvedības procesā

Pieteicēji ir personas, kuras bija vērsušās Albānijas Konstitucionālajā tiesā saistībā ar viņu tiesību uz īpašumu aizskārums. Sūdzībā Eiropas Cilvēktiesību tiesai (turpmāk – ECT) viņi norādīja uz savu Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 6. panta 1. punktā ietverto tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpumu. Proti, Konstitucionālā tiesa, kas noraidīja pieteicēju sūdzību, lietu izskatīja sešu tiesnešu sastāvā, bet trīs no šiem tiesnešiem iepriekš bija bijuši Albānijas Augstākās tiesas tiesnešu kolēģijas sastāvā, kas bija izskatījusi pieteicēju lietu par šo pašu jautājumu. Tieši šie trīs tiesneši balsojumā trīs pret trīs bija tie, kas balsoja par sūdzības noraidīšanu.

Vērtējot, vai pieteicēju lieta tika izskatīta objektīvā tiesā, ECT vērsa uzmanību uz abiem objektivitātes principa aspektiem – subjektīvo un objektīvo objektivitāti. Tāpat tā norādīja, ka tas, vai tiesa ir pārkāpusi objektivitātes prasību, tās sastāvā esot tiesnešiem, kas iepriekš citā procesuālajā stadijā jau ir skatījuši šo lietu, ir vērtējams, ņemot vērā katras konkrētās lietas apstākļus. Šīs lietas apstākļos ECT atzina, ka pieteicējiem varēja rasties šaubas par attiecīgās tiesas objektivitāti. Albānijas Konstitucionālajai tiesai bija jālemj, vai zemākas instances tiesas, izskatot pieteicēju lietu, nebija pārkāpušas viņu pamattiesības. Līdz ar to pēc būtības trīs tiesneši, esot Konstitucionālās tiesas sastāvā, lēma par to, vai viņi paši nav pieņēmuši tādu nolēmumu, kas būtu izraisījis pieteicēju pamattiesību pārkāpumu. Lai gan kasācijas tiesvedība atšķiras no tiesvedības konstitucionālajā tiesā, ECT secināja, ka šīs lietas apstākļi liecina par to, ka pieteicējiem bija pamatots iemesls bažīties par Konstitucionālās tiesas neobjektivitāti.

Secīgi ECT izvērtēja, vai šiem tiesnešiem bija pienākums atstatīties no lietas izskatīšanas. Lai gan valdība bija norādījusi, ka pieteicēji nebija tiesnešiem pieteikuši noraidījumu, šo argumentu ECT noraidīja, atzīstot, ka pieteicēji par tiesas sastāvu uzzināja tikai tad, kad nolēmums jau bija pieņemts. Atsaucoties uz Bangaloras tiesnešu ētikas principiem, ECT skaidroja, ka atkāpšanās no objektivitātes principa ir pieļaujama tikai retos un īpašos gadījumos – tiesnesis, kuram citādi būtu jāatstatās, lietu var izskatīt tikai gadījumos, kad atstatīšanās radītu netaisnību. ECT nebija sniegta nekāda informācija, kas norādītu uz to, vai Konstitucionālajā tiesā šis jautājums tika apspriests, un kas pamatotu to, kāpēc tiesa turpināja izskatīt lietu šādā sastāvā. Nekas neliecināja par to, ka tiesneši būtu apsvēruši iespēju atstatīties vai būtu informējuši tiesas priekšsēdētāju par savu iesaisti tiesvedības procesā Augstākajā tiesā. Līdz ar to Konstitucionālā tiesa neveica pienācīgu procesuālo pārbaudi.

Visbeidzot, ECT pievērsās tam aspektam, ka Konstitucionālā tiesa darbojās sešu tiesnešu sastāvā (nevis pilnā – deviņu tiesnešu – sastāvā), kas arī sarežģīja lēmumu pieņemšanas procesu. Tam par iemeslu bija kavēšanās jaunu tiesnešu apstiprināšanā amatā. Kopumā tā ir sistēmiska problēma Albānijā. Lai gan kārtības, kādā tiek apstiprināti nacionālo tiesu tiesneši, noteikšana ir valstu ziņā, situācija, kad vairāki tiesneši tiek apstiprināti amatā vienlaicīgi, var radīt problēmas. Tas tādos gadījumos kā šis ietekmē arī lēmumu pieņemšanu situācijā, kad rodas bažas par tiesnešu objektivitāti.

Līdz ar to ECT secināja, ka viss minētais norāda uz to, ka konstitucionālās tiesvedības procesā nebija nodrošinātas nepieciešamās objektivitātes garantijas. Tādējādi tika konstatēts Konvencijas 6. panta 1. punktā ietvertu tiesību pārkāpums.

C. Nolēmumi lietās pret Latviju

Pārskata periodā nav pieņemti.

D. Komunicētās lietas pret Latviju

Pārskata periodā nav komunicētas.

E. Izpildes lietas pret Latviju

Pārskata periodā nav pieņemti lēmumi.